

หน้าที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางการศึกษาของสังคม ซึ่งจัดการศึกษาในระดับที่สาม (Tertiary education) เป็นระดับที่จัดหลังจากมัธยมศึกษา (Postsecondary education)¹ นิสิตนักศึกษา คือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา มีอายุประมาณ 17 - 23 ปี ซึ่งนับว่าอยู่ในภาวะของวัยรุ่น อันเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต อาจเกิดทางถูก หรือผิดได้ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษา โดยสากลนั้นมีหน้าที่ระบุมไว้ 4 ประการ คือ (1) สอน (2) วิจัย (3) ถ่ายทอดวัฒนธรรม และ (4) ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน² หน้าที่โดยทรงของสถาบันอุดมศึกษาที่มีต่อนิสิตนักศึกษา คือสอน หรือถ่ายทอดความรู้และคุณธรรมให้แก่ นิสิตนักศึกษา เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีบุคลิกภาพ ความคิด และคุณธรรมที่พึงปรารถนาของชีวิตและสังคม

ปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศไทยมีว่า " จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดีว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝัง คือ

¹ วิจิตร ศรีสอาน, หลักการอุดมศึกษา, (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 1.

² วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, "นิสิตนักศึกษา" เอกสารประกอบการเรียน วิชา นิสิตนักศึกษา, ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2523, หน้า 5.

ที่เป็นเนื้อหาความรู้ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียน
 ได้มีทักษะ แนวคิด และบุคลิกที่กว้างขวาง ไม่คิดแคบเฉพาะในสาขาวิชาชีพของตน
 มีความรับผิดชอบ สร้างเสริมคุณธรรมด้านต่างๆ เพื่อเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์¹
 โดยกำหนดว่าจะต้องเรียนวิชาเหล่านี้ ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต²

การวิจัยเรื่อง ระบับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งจะเป็นตัวชี้บ่งถึง
 พัฒนาการทางจริยธรรม นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด จะช่วยให้การผลิตบัณฑิตเป็น
 ศิษย์ (Educated man) ออกไปพิชิตปัญหาของชีวิตและสังคม

✓ วิทยาลัยครูเป็นสถาบันในระดับอุดมศึกษา ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาเพื่อ
 ออกไปรับใช้สังคม เป็นผู้นำสังคมให้สังคมเดินทางไปในทิศทางที่ถูกต้อง นักศึกษาวิทยาลัยครู
 จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีลักษณะ เป็นผู้ที่มีความรู้ดี และมีคุณธรรมสูง เพราะผู้ที่มีความ
 ประพกติที่เท่านั้นจึงจะไค้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต³ ถ้ามีความรู้แต่ความประพกติไม่ดี ก็เข้าทำนอง
 ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ผู้มีความรู้ที่ไร้จริยธรรมจะไ้ความรู้ไปในทางที่ผิดทำให้ชีวิต
 และสังคมเดือดร้อน อุปมาคั้งช้างที่ตกน้ำมันแต่ตาบอด กำลั้งความรู้ ความคิดที่มีอยู่ก็ เป็น
 อันตรายทำลายทั้งตนเองและผู้อื่น จริยธรรมเปรียบเสมือนดวงตาของชีวิต เป็นเครื่อง
 นำทางให้ชีวิตเดินไปไ้ถูกต้อง นักศึกษาที่เป็นครูค้ายแล้วยิ่งมีความสำคัญมาก เพราะ
 ต้องออกไปสอนคนอื่น การศึกษาวิจัยจะช่วยให้การสร้างเสริมและพัฒนาจริยธรรมเป็นไปไ้
 โดยถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา

¹ไพฑูรย์ สีนสารัตน์, หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพฯ:
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 29.

²ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, " หลักเกณฑ์มาตรฐานว่าด้วยหลักสูตรการศึกษา
ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2517 ", (กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2517),
 หน้า 1 - 2.

³เรื่องอุไร กุศลาลัย, ความรู้เรื่องอินเดียทางวัฒนธรรมหรือภาวติวิทยา,
 (พระนคร: กรมวิชาการ, 2520), หน้า 198.

ปัญหาทุกชนิดของชีวิต สังคม ประเทศชาติ และโลก จะถูกแก้ไขอย่างง่ายดาย ถ้าเราสามารถสร้าง เสริมและพัฒนาระดับจริยธรรมที่มีอยู่แล้วให้สูงขึ้นในตัว ของนักศึกษา บัณฑิตที่ผลิตออกไปจะสามารถช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้สวยงามน่าอยู่

ผู้วิจัยเลือกวิทยาลัยครูสงขลา เพื่อทำการศึกษาวิจัยระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมของนักศึกษา เพราะผู้วิจัยมีหน้าที่เป็นอาจารย์ฝ่ายฝึกอบรมและพัฒนาจริยธรรม ของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์โดยตรงกับนักศึกษาวิทยาลัยครู สงขลาที่ผู้วิจัยจะได้มีส่วนช่วยยกระดับการให้เหตุผลทางจริยธรรมให้สูงขึ้นกว่าที่มีอยู่เดิม

เหตุผลที่เลือกวิทยาลัยครูสงขลาเพื่อทำการวิจัย อีกประการหนึ่งคือ วิทยาลัยครู สงขลา มีลักษณะของทำเลที่ตั้ง และประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับ วิทยาลัยครูอื่นๆ ในภาคใต้ด้วยกัน ผู้วิจัยจึงขอแนะนำให้รู้จักวิทยาลัยครูสงขลาพอสังเขปดังนี้

วิทยาลัยครูสงขลา มีวิวัฒนาการมาจากโรงเรียนฝึกหัดครู ซึ่งเปิดสอนครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2462 ที่โรงเรียนมหาวชิราวุธ โดยรับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา (ตอนนั้นมีแค่ ป. 3) เข้ามาศึกษาต่อ 3 ปี จนแล้วได้วุฒิครูประกาศนียบัตรจังหวัด (ว) เวลาเรียนได้รับ ทุนอุดหนุนจากกระทรวงธรรมการ

ต่อมาความจำเป็นที่ต้องมีครูมากขึ้น เนื่องจากได้มีประกาศใช้ พ.ร.บ. ประถม ศึกษา ดังนั้นจึงได้มีการตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูมูลขึ้นในปี พ.ศ. 2468 ณ ที่ตั้งโรงเรียนเกษตร- กรรมสงขลาในปัจจุบัน โรงเรียนนี้ชื่อว่า โรงเรียนฝึกหัดครูมูลประจำมณฑลนครศรีธรรมราช โดยมีขุนชนะณรงค์ ศึกษากร เป็นครูใหญ่ รับนักเรียนที่จบ ป. 3 หรือเป็นครูอำเภอ หรือ จังหวัดต่างๆ ส่งมา ใช้เวลาศึกษา 2 ปี จนแล้วได้ประกาศนียบัตรฝึกหัดครูมูล (ป) ในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมประจำภาคใต้ขึ้นที่ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้ชื่อว่าโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมประจำภาคใต้

ส่วนทางโรงเรียนฝึกหัดครูมูลเดิม ได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดสงขลา โดยมีนายเฉลิม สุขเวช เป็นอาจารย์ใหญ่ เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2480 ได้มีการยุบโรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรม โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด สงขลา จึงได้ย้ายมาอยู่ที่คอกหงส์

ในปี พ.ศ. 2490 โรงเรียนจึงได้เปลี่ยนฐานะเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูมูล โดยรับนักเรียนที่จบ ม. 6 มาเรียน 1 ปี จบแล้วได้ประกาศนียบัตรครูมูล (ป)

ในปี พ.ศ. 2498 ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ โดยให้โรงเรียนฝึกหัดครูสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยรับนักเรียนที่จบชั้น ม. 6 เข้าเรียนต่อ 2 ปี เมื่อเรียนจบแล้วจะได้ประกาศนียบัตร ป.กศ. เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เปลี่ยนโรงเรียนฝึกหัดครูมูลเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูจังหวัดสงขลา การฝึกหัดครูตามแนวใหม่นี้ เปิดสอนที่โรงเรียนฝึกหัดครูสงขลา บ้านคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เปิดสอนได้ 1 ปี รุ่งขึ้นในปี พ.ศ. 2499 โรงเรียนรับนักเรียนมากขึ้น สถานที่คับแคบ ทางราชการจึงจัดหาที่เรียนขึ้นใหม่ที่บ้านสำโรง หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดังนั้นในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2499 จึงย้ายโรงเรียนฝึกหัดครูสงขลาจากบ้านคองหงส์ มาอยู่ที่บ้านสำโรง อำเภอเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งวิทยาลัยครูสงขลาในปัจจุบัน

กรมการฝึกหัดครูได้ยกฐานะของโรงเรียนฝึกหัดครูสงขลาเป็นวิทยาลัยครูสงขลา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2504 มีการขยายชั้นเรียนและเปิดเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ในปีเดียวกันนั้น วิทยาลัยได้ขยายอาคารเรียนเพิ่มขึ้น และเริ่มรับนักเรียนหญิง เปิดสอนเป็นสหศึกษา และได้เจริญรุดหน้ามาเป็นลำดับ จนถึง พ.ศ. 2510 จึงได้เปิดรับนักเรียน ป.ป. ชั้นอีกหลักสูตรหนึ่ง โดยรับนักเรียนที่สำเร็จระดับเตรียมอุดมศึกษา (ม.ศ. 5 ในปัจจุบัน) ให้มาเรียน 1 ปี แล้วออกเป็นครู หรือจะเรียนต่อ ป.กศ.สูง ก็ได้ และในปี พ.ศ. 2510 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศรวมโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลา กับวิทยาลัยครูสงขลาเข้าด้วยกัน วิทยาลัยครูสงขลาจึงกลายเป็นสถานฝึกหัดครูขนาดใหญ่ในภาคใต้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 เนื่องจากทางราชการยังขาดแคลนครูในระดับชั้นประถม อยู่อีกเป็นจำนวนมาก วิทยาลัยครูสงขลาจึงได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา สำหรับบุคคลภายนอกชั้นอีกหลักสูตรหนึ่ง เรียกว่า ป.กศ. ภาคนอกเวลา และในปี พ.ศ. 2514 ก็ได้เปิดสอนหลักสูตรวิชาการศึกษาชั้นสูงสำหรับบุคคลภายนอกชั้น เรียกว่า ป.กศ. ชั้นสูง ภาคนอกเวลา

ในปี พ.ศ. 2517 ก็ได้เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ตามพระราชบัญญัติ
วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 และดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน¹

สภาพของชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มาจาก
ต่างจังหวัด คือจังหวัดสตูล และจังหวัดพัทลุง นักศึกษาเหล่านี้พักอยู่กับญาติพี่น้อง หรือเช่า
หอพักเอกชนพักรวมกันเป็นส่วนใหญ่ มีบางส่วนที่พักอยู่ที่หอพักซึ่งทางวิทยาลัยจัดให้ สำหรับ
นักศึกษาสังกัดจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่พักอยู่ด้วยครอบครัว มีส่วนน้อยที่พักอยู่กับญาติพี่น้อง

กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรม กำลังได้รับความสนใจจากผู้บริหาร
และคณาจารย์ของวิทยาลัยครูสงขลา มาก มีทั้งกิจกรรมที่เคยจัดมาแล้ว และเป็นกิจกรรมที่อยู่
ในโครงการที่จะจัดทำต่อไป

ผู้วิจัยเคยทำหน้าที่หัวหน้าแผนกวิจัยฝึกอบรม และพัฒนานักศึกษา เคยจัดกิจกรรม
ทางด้านการส่งเสริม และพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาในหลายรูปแบบ เช่น การให้ความรู้
ทางด้านจริยธรรม โดยจัดให้นักศึกษาทุกคนเข้ารับการอบรมความรู้ทางด้านจริยธรรมทุกวัน
พฤหัสบดี เป็นความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การ
รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม ตามสภาพที่เป็นจริง เป็นต้น กิจกรรมอีกประเภทหนึ่งคือกิจกรรม
ที่ไร้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจริยธรรม ทางวิทยาลัยได้จัดนักศึกษาที่อยู่ประจำหอพัก
ของวิทยาลัย ไปฝึกสมาธิที่สำนักสงฆ์หาดแก้ว เป็นต้น

สำหรับโครงการพัฒนาจริยธรรมที่จะจัดทำต่อไปนั้นมีอยู่หลายโครงการ เช่น
โครงการจัดห้องจริยธรรม เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนทางจิตวิญญาณ โครงการจริยธรรมสัญจร
โดยการจัดวิทยากรไปให้ความรู้ทางด้านจริยธรรมตามหอพัก ทั้งหอพักของเอกชน และหอพัก
ของเอกชนเป็นต้น

¹กรมการฝึกหัดครู, ประวัติกรมและวิทยาลัยครู (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2517), หน้า 58-61.

จะเห็นว่าวิทยาลัยครูสงขลาเป็นวิทยาลัยครูที่กำลังให้ความสนใจในการสร้างเสริม และพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาอย่างมาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยเพื่อวิเคราะห์ระดับจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา เพื่อที่จะได้นำผลของการวิจัยไปใช้ประกอบในการสร้างเสริม และพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาต่อไป วิทยาลัยครูสงขลาจะสามารถผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความเป็นคนที่สมบูรณ์แบบ คือเป็นทั้งผู้ที่มีความรู้ดี และความประพฤติดีด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา ป.กศ.สูง ปีที่ 1 กับ ค.บ. ปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา เพศชายกับเพศหญิง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

นักจิตวิทยาได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมไว้หลายทฤษฎี ทฤษฎีที่รู้จักกันแพร่หลายได้แก่ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) และทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive development theory) เป็นต้น¹

ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive development theory) บุคคลสำคัญซึ่งได้ศึกษาทฤษฎีนี้อย่างละเอียดคือเพียเจต์ และโคลเบอร์ก การวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาได้ใช้ทฤษฎีของโคลเบอร์กเป็นหลัก แต่ทฤษฎีของโคลเบอร์กนั้นสืบเนื่องมาจากทฤษฎีของเพียเจต์ จึงจะกล่าวถึงทฤษฎีของเพียเจต์ก่อนพอสังเขป

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

ยีน เพียเจต์ (Jean Piaget) นักจิตวิทยาชาวสวิส ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องจริยธรรมของเด็ก โดยได้ความคิดมาจาก จอห์น ดีวีย์ (John Dewey) เขาอธิบายว่า จริยธรรมมีแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่างๆ ทุกชนิด และในการเล่นต่างๆของเด็กก็จะต้องมีกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบซับซ้อนแฝงอยู่ในการเล่นนั้นๆ ดังนั้นเขาให้ข้อสังเกตในการเล่นเกมส์ของเด็กว่า กฎเกณฑ์การเล่นนั้นมีปรากฏการณ์ที่ควรศึกษา 2 อย่างควบคู่กัน คือ

1

Lawrence Kohlberg cited in Thomas Lickona, Moral Development and Behavior. (New York: Holt, Rinehart and Winston Co., 1976), p. 48.

1. การฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ หรือระยะที่เด็กยึดถือกฎเกณฑ์จากภายนอก (Heteronomous) ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 8 ปี เป็นระยะที่พ่อแม่ ผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กอย่างเด่นชัด เด็กจะยึดถือกฎเกณฑ์ตายตัว ผิดเป็นผิด ถ้าทำผิดต้องได้รับโทษ โดยไม่คำนึงถึงแรงจูงใจ หรือเหตุแห่งการกระทำนั้น

2. ความสำนึกในกฎเกณฑ์ หรือระยะที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตัวเอง (Autonomous) ระยะนี้เป็นระยะที่จริยธรรมของเด็กพัฒนาขึ้นสู่ระดับที่มีความคิด ความเห็นเป็นของตนเอง เด็กจะมีจริยธรรมในลักษณะที่คำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาถึงเหตุผลของการกระทำนั้นด้วย

ยีน เพียเจต์ ได้เสนอแนวคิดว่าการที่เด็กเปลี่ยนการรับรู้กฎเกณฑ์ที่ตายตัว (Absolutism) จากอิทธิพลภายนอกมาเป็นกฎเกณฑ์ของตัวเอง ที่เกี่ยวโยงสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relativism) เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญา อายุ และการมีสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เมื่อพัฒนาการขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น เพียเจต์ พบว่าเด็กจะพัฒนาทางสติปัญญาได้ถึงขั้นสูงสุด (Formal operation) เมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี ฉะนั้นพัฒนาการทางด้านจริยธรรมของเด็ก จึงบรรลุขั้นสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี เช่นเดียวกัน¹

ในเรื่องพัฒนาการทางจริยธรรม เพียเจต์ จะวัดเป็นรายบุคคล ในรูปของการสัมภาษณ์ โดยสร้างเรื่องเป็นสภาพการคู่ กล่าวถึงการกระทำของเด็ก 2 คน ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่ความตั้งใจ แรงจูงใจ และผลที่เกิดขึ้นตามมาแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น เด็กชายไมตรีทำแก้วแตก 15 ใบ โดยไม่ได้เจตนา และมีความตั้งใจช่วยแม่ทำงาน ส่วนเด็กชายสุระ ทำแก้วแตก 1 ใบ เพราะป็นขึ้นไปหยิบขวดนม

¹ Jean Piaget, อ้างจาก กวงเหือน หันชุนนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม, จริยธรรมของเยาวชนไทย. (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520), หน้า 39.

"ใครทำความผิดมากกว่ากัน ถ้าเขเป็นพ่อ เขควรตีใครมากที่สุด" ¹

จากคำตอบเหล่านี้ เพียเจต์นำมาพิจารณาตัดสิน ตามเกณฑ์ของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่เพียเจต์ตั้งไว้ 6 เกณฑ์ ดังนี้

1. การตัดสินจากเจตนาการกระทำ (Intentionality in judgement)
เด็กเล็กมีแนวโน้มที่จะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี โดยตัดสินจากปริมาณที่เกิดขึ้น แต่เด็กโต จะตัดสินจากความมีเจตนาจะกระทำของบุคคลนั้น

2. การตัดสินที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น (Relativism in judgement)
เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำถูก ผิด จากความเชื่อว่า คนอื่นก็คิดเช่นเดียวกันนี้ และเชื่อว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่ย่อมถูกต้องเสมอ แต่เด็กโตจะตัดสินตามสถานการณ์

3. ความไม่เกี่ยวข้องกับบทลงโทษ (Independence of sanction)
เด็กเล็กมักจะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี เพราะจะทำให้ถูกลงโทษ ส่วนเด็กโตจะตัดสินการกระทำว่าไม่ดี เพราะสิ่งนั้นไปขัดกับกฎเกณฑ์ และจะเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น

4. การใช้ระบบเกลือจิ้มเกลือ (Use of reciprocity) ในเด็กเล็กมักจะไม่ใช่ระบบเกลือจิ้มเกลือในการพิจารณาตัดสินบุคคล แต่ในเด็กโตมักใช้บ่อย

5. การใช้การลงโทษเพื่อล้างบาปและทัศนีย (Use of punishment as restitution and reform) ในเด็กเล็กจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนัก เพื่อทัศนียผู้กระทำผิด ส่วนเด็กโตขึ้นจะมีความคิดเช่นนั้นน้อยลง

6. การยึดหลักธรรมชาติของความโชคร้าย (Naturalist views of misfortune) มีความคิดว่าจะถูกพระเจ้าลงโทษ ²

¹ Jean Piaget, The Moral Judgement of the Child (New York: Collier Books, 1962), pp. 1-4.

²
Ibid.

จะเห็นว่าการคัดสรรพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทางทฤษฎีของเพียเจต์ ไช้เกณฑ์ทั้ง 6 เป็นเครื่องคัดสรร จริยธรรมของบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับเหตุผลเชิง จริยธรรมของเขาเอง ที่น่าสังเกตคือ เพียเจต์เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล บรรลุถึงจุดสมบูรณ์เมื่ออายุ 10 ปี

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ได้ศึกษาจริยธรรมตามแนว ทฤษฎีของเพียเจต์ และพบความจริงว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมีไ้บรรลุจุด สมบูรณ์ในบุคคลอายุ 10 ปี เป็นส่วนมาก แต่มนุษย์ในสภาพปกติ จะมีพัฒนาการทางจริยธรรม อีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี¹ โคลเบอร์กเชื่อว่าการพัฒนาการทางจริยธรรม นั้นมิใช่การรับรู้ความรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ เกี่ยวกับบทบาทของคนต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของ กลุ่มต่างๆ เหตุผลเชิงจริยธรรมจึงไ้มาจากการพัฒนาการทางรับรู้ในขณะที่เด็กไ้มี โอกาสติดต่อกับสัมพันธ์กับผู้อื่น การไ้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่างๆ ไ้เรียนรู้บทบาทของตน และของผู้อื่น จะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปอย่างรวดเร็ว² โคลเบอร์ก ยังได้ศึกษาพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการคือ

1. โครงสร้าง (Structure) หมายถึงเหตุผลที่บุคคลใช้อ้างในการตัดสินใจ ต่อเนื้อหาของความเชื่อดีที่เขาไ้มีอยู่ มีลักษณะเป็นสากลและเป็นไปตามลักษณะของพัฒนาการ

¹ Lawrence Kohlberg, "Stage and sequence: The cognitive- development approach to socialization." in D.A. Goslin (ed.) Handbook of Socialization Theory and Research. (Chicago: Rand McNally and Co., 1969), p. 391.

² กวงเกื้อน พันธุมนาวิณ และเพ็ญนช ประจันปัจจนิก, จริยธรรมของเยาวชนไทย.

2. เนื้อหา (Content) หมายถึงแบบแผนของประสบการณ์ซึ่งเป็นไปตาม การเรียนรู้เนื้อหา จะบอกว่าคุณค่าที่เขาคิดถือคืออะไร มีลักษณะแปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละคน¹

โคลเบอร์ก ได้ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กอายุ 10 ปี ถึง 16 ปี ในการให้เหตุผลเพื่อเลือกทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสภาพการณ์ที่มีความขัดแย้ง โดยเล่าเรื่องที่เป็นสภาพการณ์สมมติทางจริยธรรมที่มีลักษณะเหมือนหนีเลือกประจระเจ้ (Hypothetical moral dilemmas) 9 เรื่องเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ก่อนมีการดัดแปลงกฎเกณฑ์การสัมภาษณ์จนได้เนื้อหาข้อมูลเพียงพอที่จะสรุปเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมได้ โคลเบอร์กเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมจะดำเนินไปตามลำดับขั้น และมีความเป็นสากล เป็นสิ่งที่นักปรัชญายอมรับว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 6 ซึ่งเป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุดของโคลเบอร์กนั้น เป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมบริสุทธิ์ ไม่เข้าข้างตนเองและเป็นอุดมคติ ใช้ได้ในทุกวัฒนธรรม เนื่องจากขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม คือโครงสร้างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมซึ่งจะบอกถึงวิธีที่บุคคลคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเชื่อ และชนิดของเหตุผลที่เขาเลือกใช้ ซึ่งต่างจากเนื้อหา ซึ่งเป็นแบบแผนประสบการณ์เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ และความเชื่อจะแปรไปตามประสบการณ์ที่ได้จากวัฒนธรรม โคลเบอร์กจึงมีความเชื่อเกี่ยวกับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม (Concept of stage) ว่ามีลักษณะดังนี้

1. ขั้นพัฒนาการมีลักษณะเป็นโครงสร้างทางความคิด หรือเป็นความคิดที่จัดระบบอย่างมีระเบียบแล้ว แต่ละคนจะมีความคงที่ในพัฒนาการขั้นนั้นๆ มีข้อค้นพบว่ามากกว่าร้อยละ 50 ของความคิดแต่ละคนจะอยู่ที่ขั้นใดขั้นหนึ่ง ส่วนที่เหลือจะอยู่ในขั้นที่ใกล้เคียงกัน คือต่ำกว่า หรือสูงกว่า 1 ขั้น

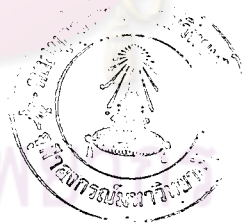
¹ Lawrence Kohlberg cited in Richard M. Learner, Concepts and Theories of Human Development. (Philippines: Addison Wesley Publishing Company Inc., 1976), p. 113.

2. ขั้นพัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้นในทุกสภาพการณ์ จริยธรรมจะมีการพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนไปตามลำดับ มีความก้าวหน้าไปที่ละขั้นไม่มีการถดถอย และไม่ข้ามขั้น ผลจากการศึกษาระยะยาว ชี้ให้เห็นว่าการทดสอบซ้ำทุกครั้งของแต่ละคนจะอยู่ขั้นเดียวกับที่ทดสอบเมื่อ 3 ปีก่อน หรืออยู่ในขั้นที่สูงขึ้น

3. ขั้นพัฒนาการจะเกิดบูรณาการให้สมบูรณ์ขึ้น ก็ต่อเมื่อมีความคิดในขั้นที่ต่ำกว่า และมีแนวโน้มที่จะชอบความคิดในขั้นที่สูงกว่า โคลเบอร์กพบว่าวัยรุ่นสามารถเข้าใจข้อความที่อยู่ในระดับเดียวกับของเขา หรือต่ำกว่าระดับของเขา แต่ไม่สามารถเข้าใจข้อความที่สูงกว่าขั้นของเขาเกินกว่า 1 ขั้นได้เลย⁽¹⁾

จากการศึกษาทั้งภาคตัดขวาง และแบบระยะยาว ตลอดจนการศึกษาร่วมวัฒนธรรม โคลเบอร์กได้ตั้งเป็นทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วยขั้นพัฒนาการ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral judgement stage) 6 ขั้น จากระดับใหญ่ 3 ระดับ คือ

ศูนย์วิจัยทรัพย์สิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Lawrence Kohlberg cited in James R. Rest, "The Cognitive Developmental Approach to Moral Judgement: The State of Art." Counseling and Values 18 (1974): 73.

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional level)

ระดับนี้บุคคลจะสนองตอบต่อกฎเกณฑ์ซึ่งกำหนดไว้โดยผู้มีอำนาจเหนือตน จะเลือกทำพฤติกรรมเฉพาะที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น ในระดับนี้แบ่งออกเป็นชั้นย่อย ๆ ใต้อีก 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 มุ่งที่จะหลีกเลี่ยงมิให้ตนถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ หรือผู้มีอำนาจทางกายภาพเหนือตน การตัดสินใจใดดี หรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้น ๆ ว่าทำไปแล้วจะโดนลงโทษหรือไม่

ชั้นที่ 2 ไขหลักการแสวงหารางวัล คือ การเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้คนเท่านั้น ตัดสินการกระทำตามใจตนเอง มักเป็นไปในรูปที่ต่อรองการรางวัลจากผู้อื่น การที่ทุกคนทำในสิ่งที่เขาต้องการ เป็นสิ่งที่ถูกต้อง แม้การกระทำนั้นจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม นับเป็นเหตุผลส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม ชอบการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน แสดงออกในลักษณะ เกลือจิมเกลือ เช่น เธอดีฉันฉันก็ต้องดีเธอ เธอให้ฉันฉันก็ต้องให้เธอ เป็นต้น

ระดับที่ 2 ระดับมีจริยธรรมตามกฎเกณฑ์ (Conventional level)

เป็นระดับที่กระทำไปตามความคาดหวังของบุคคลอื่น การคำทမ်းและการยกย่องชมเชยจากสังคม เป็นสิ่งที่ควบคุมความประพฤติ มีการกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน ทักษะคติของเขาไม่เพียงแต่จะเป็นการปรับตัวให้เข้ากับความคาดหวังของสังคม แต่จะมีความซื่อสัตย์ต่อความเป็นระเบียบของสังคมที่เขาต้องการจะคงไว้ ระดับนี้ยังต้องการ การควบคุมจากภายนอก แต่ก็มีความสามารถเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทั้งสามารถแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ โกลเบอร์กแบ่งระดับนี้ออกเป็น 2 ชั้นคือ

ชั้นที่ 3 ไขหลักการไฝหาการยอมรับ ความเป็นเด็กดี (good boy and nice girl) พฤติกรรมที่ดี คือการช่วยเหลือ หรือกรุณาต่อผู้อื่น กระทำในสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี บุคคลไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามคนอื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน

ชั้นที่ 4 ไขหลักการกระทำตามหน้าที่ บุคคลจะรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม คนจะต้องทำหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดให้ หรือ

คาคหมายพฤติกรรมที่ถูกต้อง เคารพคอกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตั้งไว้ ความถูกต้องขึ้นอยู่กับสังคม ระบบระเบียบในสังคม สังคมจะเป็นตัวกำหนดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional level)

ระดับนี้เป็นระดับที่มีจริยธรรมเป็นของตนเอง ซึ่งมีอยู่ในวัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้น และมักจะเป็นอายุ 20 ปีขึ้นไป ระดับนี้มีการตัดสินใจขัดแย้งด้วยการนำมาคิดตรึกตรองด้วยตนเอง แล้วตัดสินใจไปทางแควว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใ้ใ้มากกว่ากัน การยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม จะขึ้นอยู่กับพื้นฐานของหลักจริยธรรมสากล ที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการยอมรับกันของทุกสังคม ระดับนี้แบ่งออกเป็นชั้นย่อยๆ อีก 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 5 ใช้หลักการกระทำตามสัญญา เห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดคอสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องเป็นไปตามสิทธิของแต่ละคน เป็นจริยธรรมที่เป็นไปตามกฎหมาย และหลักประชาธิปไตย กฎเกณฑ์ต่างๆนั้นเปลี่ยนแปลงได้เมื่อใดก็พิจารณาด้วยเหตุผลที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่สังคม

ชั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล เป็นขั้นสูงสุด ความถูกต้องในขั้นนี้ตัดสินโดยมโนธรรมคานหลักการของแต่ละคน สามารถเข้าใจใจความหลักของเหตุผล เป็นสากล มีความคงเส้นคงวา เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นนามธรรม (เช่น กฎของชีวิตอันประเสริฐ) มากกว่ารูปธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเช่น บัญญัติ 10 ประการ เป็นกฎเกณฑ์ของความยุติธรรม ความเท่าเทียมกันของสิทธิมนุษยชน และการเคารพในคุณค่าของความเป็นมนุษย์แต่ละคน¹

พัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 6 ชั้น ที่โคคเบอร์กได้เสนอไว้แล้วนั้นมีกระบวนการพัฒนา จากขั้นต่ำสุดไปยังขั้นสูงสุด ดังนี้

1

Lawrence Kohlberg, "Moral Education for a Society in Moral Transition," Educational Leadership 33, 1 (1975): 49.

1. พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้น (Sequential stage) โดยมีพื้นฐานมาจาก การให้เหตุผลเชิงตรรกศาสตร์¹ขึ้น จากการศึกษาของ เพียเจต์ ทำให้ทราบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูงๆ นั้นจะขึ้นอยู่กับ การให้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ขั้นสูงด้วย การให้เหตุผลทางตรรกศาสตร์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะพัฒนาไปด้วยกัน

2. การที่บุคคลได้มีโอกาสรับรู้ทางสังคม (Social perception) หรือการรับบทบาทในสังคม (Role-taking) จะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพัฒนาการทางจริยธรรม

3. บุคคลจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้น เขาจะต้องมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงตรรก และความสามารถในการรับรู้ทางสังคมในระดับสูงเสียก่อน¹

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก มีการวัดพัฒนาการทางจริยธรรมโดยการสัมภาษณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เช่นเดียวกับของเพียเจต์ ต่างกันที่การแบ่งขั้นก่อนของพัฒนาการทางจริยธรรม คือ โคลเบอร์กได้แบ่งเป็นระดับ และขั้นตอนที่ชัดเจนมากขึ้น ที่สำคัญคือ เพียเจต์วัดพัฒนาการทางจริยธรรมแก่บุคคลที่อายุไม่เกิน 10 ปี แต่โคลเบอร์กได้ขยายการวัดพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับอายุที่มากกว่า 10 ปี ถือว่าบุคคลที่อยู่ในวัยรุ่น ตลอดถึงวัยผู้ใหญ่ด้วย เป็นผลให้การศึกษารื่องพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นที่สนใจของนักการศึกษาอย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยจึงได้เลือกเอาทฤษฎีของ โคลเบอร์กมาใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย

¹ Kohlberg cited in Rest, Counseling and Values, p. 74.

อายุและการศึกษากับพัฒนาการทางจริยธรรม

ในปี 1964 ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กอเมริกันระดับอายุ 7, 10, 13, และ 16 ปี พบว่าขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับระดับอายุที่เพิ่มขึ้น¹

ในปี 1975 แมนสัน ดี โคเดอร์ (Mansons D. Coder) ได้ทำการวิจัยศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของคนอายุระหว่าง 24-50 ปี พบว่าผู้ใหญ่วัยกลางคนที่มิได้เรียนต่อหลังจากจบวิทยาลัย จะมีคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมใกล้เคียงกับผู้ที่กำลังเรียนในวิทยาลัยขณะที่คนอายุเท่ากัน แต่เรียนต่อบัณฑิตวิทยาลัย มีคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าคนที่มิได้เรียนต่อมาก²

ในปี 1976 เจมส์ อาร์ เรสต์ (James R. Rest) ได้ทำการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันถึง 20 กลุ่ม จำนวน 5714 คน พบว่าเมื่อระดับการศึกษาเพิ่มขึ้น คะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมจะสูงขึ้นด้วย แต่ผู้ใหญ่ที่มีอายุมาก ที่มิได้ศึกษาต่อกลับมีคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมต่ำกว่าผู้ที่เรียนระดับวิทยาลัยขึ้นไป³

¹ Lawrence Kohlberg, อ้างจาก ทวงเคือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันท์, จริยธรรมของเยาวชนไทย, หน้า 42.

² Mansons D. Coder cited in James R. Rest et al. "Age Trends in Judging Moral Issues: A Review of Cross-sectional, Longitudinal and Sequential Studies of the Defining Issues Test," Child Development 49 (1974): 267.

³ James R. Rest, Park L. Davison, and Steven Robins, "Age Trends in Judging Moral Issues: A Review of Cross-sectional, Longitudinal and Sequential Studies of the Defining Issues Test," Child Development 49 (1974): 263-274.

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างทางความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษามากกว่าวัยที่ผ่านเลยไป แต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นผู้ที่มียุสสูงกว่าและระดับการศึกษาสูงกว่าก็จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มียุสต่ำกว่า จากผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ ตัวแปรระดับการศึกษาที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม และตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา ป.กศ. สูงปีที่ 1 ค่ากว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษา ค.บ. ปีที่ 2

เพศกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก และ โรเจอร์ บี เครเมอร์ (Lawrence Kohlberg & Rogers B. Kramer) ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของชายกับหญิง พบว่าในวัยเด็กนั้นชายและหญิง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อถึงวัยรุ่น ชายมีพัฒนาการทางจริยธรรมก้าวหน้ากว่าหญิง ¹

สตีเวน อาร์ ยัสเซน (Steven R. Yussen) ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ² ซึ่งงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ โคลเบอร์ก ดังได้กล่าวมาแล้ว

¹ Lawrence Kohlberg and Rogers B. Kramer "Continuities and Discontinuities in Childhood and Adult Moral Development," Human Development 2 (July 1969): 93-120.

² Steven R. Yussen cited in James R. Rest, "Moral Judgement Related to Characteristics," Unpublished Manuscript, (University of Minnesota, 1976): 17-18.

ศรีวรรณ เขียวลี ได้ทำการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง พบว่าเพศไม่มีผลให้พัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน¹

จากผลงานวิจัยเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม ทัวแปรเรื่องเพศ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา และได้ตั้งสมมติฐานว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ลักษณะมุ่งอนาคตกับพัฒนาการทางจริยธรรม

วิลเลียม มิสเชล และคณะ (William Mischel et al.) ได้ทำการทดลองหลายเรื่องเกี่ยวกับการวัดลักษณะมุ่งอนาคต พบว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะ โกงน้อย และวิจัยพบว่าอาชญากรวัยรุนมีลักษณะมุ่งปัจจุบันมาก จะไม่ยอมรอกอยรางวัลใหญ่ แต่จะขอรับรางวัลเล็กที่ไ้ทันที²

จากผลการวิจัยจะเห็นว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองที่เป็นลักษณะหนึ่งซึ่งทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรค เพื่อความเจริญ ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตกับพัฒนาการทางจริยธรรมจึงเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทัวแปร ลักษณะมุ่งอนาคต ที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม และได้ตั้งสมมติฐานว่าระดับจริยธรรมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต

¹ศรีวรรณ เขียวลี, "พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคกลาง" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า ง.

²วิลเลียม มิสเชล และคณะ, อ้างจาก ทวงเคือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก, จริยธรรมของเยาวชนไทย, หน้า 35-38.

สมมติฐานของการวิจัย

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ 3 ข้อคือ

1. พัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา ป.กศ.สูง ปีที่ 1
ต่ำกว่า ค.บ. ปีที่ 2
2. นักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีพัฒนาการทางจริยธรรม
ไม่แตกต่างกัน
3. ระดับจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา มีสหสัมพันธ์ทางบวกร่วมกับ
ลักษณะมุ่งอนาคต

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษา หมายถึงนักศึกษา ป.กศ.สูง ชั้นปีที่ 1 และนักศึกษา ค.บ. ปีที่ 2
ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูสงขลา ปีการศึกษา 2524

ระดับการศึกษา หมายถึง ปริมาณการศึกษาของผู้ตอบ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 เป็นระดับชั้น ป.กศ.สูง ปีที่ 1 หมายถึงนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของ
การเรียนในหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี

ระดับที่ 2 เป็นระดับชั้น ค.บ. ปีที่ 2 หมายถึงนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของการเรียน
ในหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี

จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และพฤติกรรมที่
เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใด ประเภทหนึ่งใน 2 ประเภท คือ

1. เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิก ในสังคมนั้น คือพฤติกรรมที่
สังคมนิยมชมชอบ ให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้น
เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

ลักษณะมุ่งอนาคต (Future orientedness) หมายถึงความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการรอคอย รอได้ ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคต แทนรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะไ้ทันที ลักษณะนี้วัดโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีทั้งหมด 15 ข้อ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษา ป.กศ.สูง ปีที่ 1 และนักศึกษา ค.บ. ปีที่ 2 ในวิทยาลัยครูสงขลา ปีการศึกษา 2524 โดยการสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified random sampling technique) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน แยกเป็นระดับชั้น ป.กศ.สูง ปีที่ 1 ชาย 25 คน หญิง 25 คน และระดับชั้น ค.บ. ปีที่ 2 ชาย 25 คน หญิง 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

2.1 แบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้

2.2 แบบสอบวัดลักษณะมุ่งอนาคต

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่

- ระดับชั้น และ

- เพศ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่

- คะแนนพัฒนาการทางจริยธรรม และ

- คะแนนลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การวิจัยจะได้ผลตามวัตถุประสงค์ก็ต่อเมื่อ นักศึกษาตอบแบบสอบถามวัดลักษณะ
มุ่งอนาคต และตอบการสัมภาษณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตรงตามความเป็นจริง

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่ง
อนาคต เพื่อศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาอยู่ในระดับใด
และสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตแค่ไหน โดยที่มิได้ครอบคลุมสาเหตุของพัฒนาการทาง
จริยธรรมด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นการพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษา
วิทยาลัยครูสงขลา ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานให้เข้าใจลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา
เพื่อจะได้นำไปสู่การเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นๆ ต่อไป
2. เพื่อเป็นการสนับสนุนทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กว่า
เป็นสากล และอาจใช้ได้กับสังคมไทย
3. เพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานในการนำไปใช้ฝึกอบรมจริยธรรมให้เหมาะสม
กับสภาพของบุคคล
4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ นักแนะแนว นักจิตวิทยา
ผู้ปกครอง และบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยพัฒนาคนในค่านจริยธรรมให้ถูกต้อง
ตรงกับความเป็นจริง